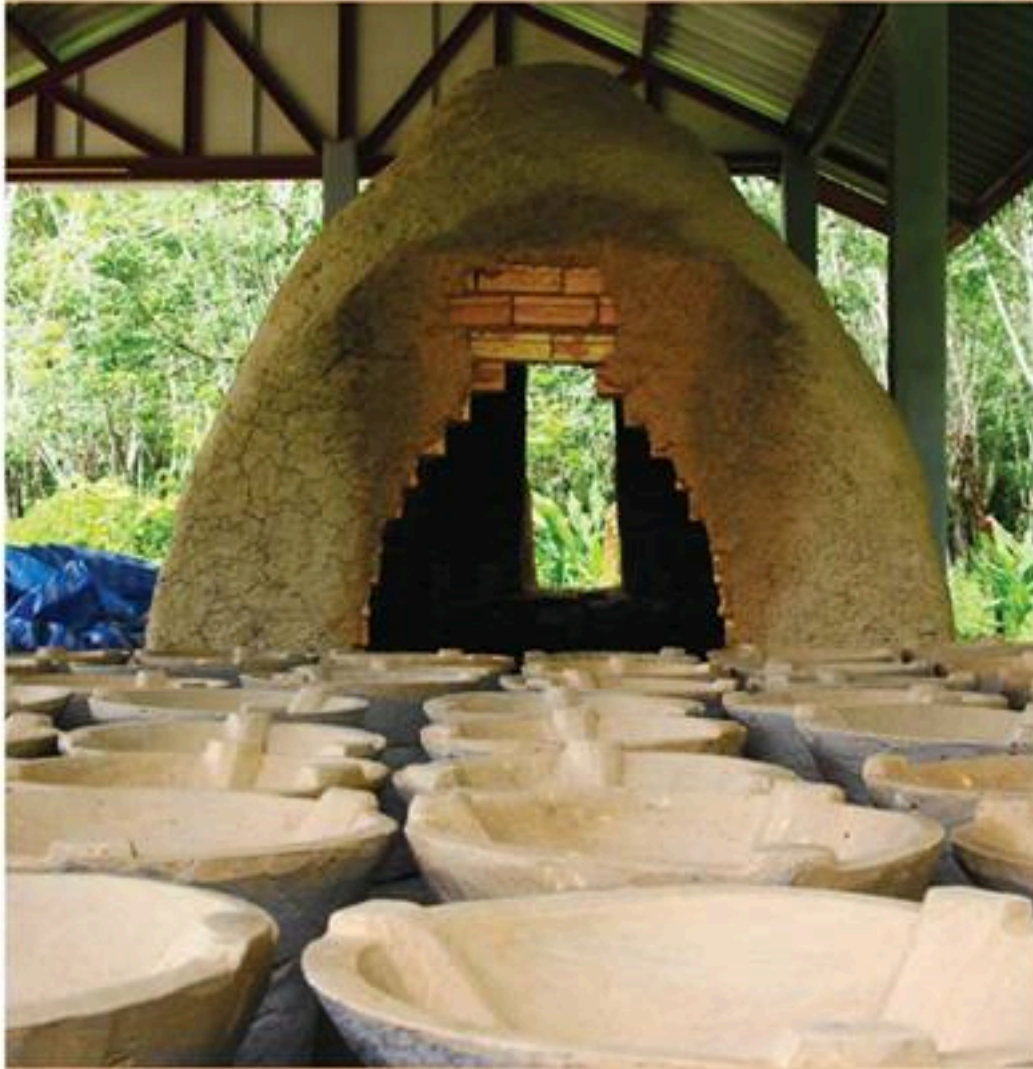

ศักยภาพคน
คือทรัพยากรที่ดีที่สุด
อบต.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช

วิสาหกิจชุมชน ผลิตเตาหุงต้มประสิทธิภาพสูง

ศักยภาพคน คือทรัพยากรที่ดีที่สุด

ตำบลหุ้งสง อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช การที่ชุมชนสามารถพัฒนาสู่การเป็นชุมชนต้นแบบพลังงานยั่งยืน เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับชุมชนในเขตภาคใต้ สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นได้ด้วยศักยภาพของชุมชนที่ร่วมมือร่วมใจกันทำให้เกิดขึ้น ด้วยการมองหาทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นแล้วนำมาปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่กว่าจะเกิดความร่วมมือเช่นนี้ได้ก็ไม่ใช่ว่าจะง่ายเลย จากจุดเริ่มต้นที่ชุมชนตำบลหุ้งสงร่วมกับภูมิปัญญาไทย โดยได้รับการสนับสนุนจากสหประชาชาติจัดทำแผนแม่บทชุมชนใน ปี 2542 แล้วนำความรู้ที่ได้รับมา วิเคราะห์เป็นแนวทางในการจัดการแบบวงๆ บุคลากร + ความรู้ + ทรัพยากรที่มี เมื่อปัจจัยพร้อมคนพร้อมจากจุดเริ่มต้นนี้ไปสู่การพัฒนาศักยภาพโดยรวมของหุ้งสงไม่เพียงแต่ด้านพลังงาน ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม วิถีชุมชน เศรษฐกิจท้องถิ่น คุณภาพชีวิตและการจัดทำแผนแม่บทอย่างต่อเนื่อง ในการจัดการปัญหาด้านขยะที่เพิ่มขึ้นตามการขยายเมือง ทำให้มีการประสานงานกับสำนักงานพลังงานจังหวัด เกี่ยวกับเตาเผาไร้ควัน จากนั้นจึงได้เกิดการร่วมมือกันจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 4 ด้านได้แก่สร้างจิตสำนึกในการใช้พลังงาน การส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาพลังงานทดแทน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทน และสร้างจุดสาธิตใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทนที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่

ทุ่งสงมีการใช้พลังงานทดแทนหลักๆ คือ พลังงานชีวมวล และพลังงานแสงอาทิตย์ มีการจัดทำศูนย์การเรียนรู้พลังงานทดแทน และประหยัดพลังงานแล้วกระจายแผนสู่การลงมือปฏิบัติ โดย อบต.เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณ เช่น เตาชูปเปอร์อั้งโล่ เตาเผา 200 ลิตร และได้งบประมาณจังหวัดในการจัดทำโรงงานเตาชูปเปอร์อั้งโล่ และโรงงานเตาชีวมวล ได้มอบเตา 105 ลูก ให้กับวัด โรงเรียน และชุมชน เพื่อนำไปทดลองใช้ การจัดการในระยะแรกจึงเป็นการจัดการแบบสาธิตแนะนำ แล้วให้นำไปทดลอง

ต่อมา ในโครงการรักษ์ป่าสร้างคน 84 ตำบลวิถีพอเพียง ที่จัดขึ้นโดย ปศท.ซึ่งเน้นไปที่การนำบุคลากรไปเพิ่มทักษะด้วยการเรียนรู้ ศึกษาดูงาน เพื่อกลับมาจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน โดยมุ่งเป้าไปที่การจัดการบุคลากรในชุมชนเป็นหลัก จากนั้นเริ่มสำรวจปัญหาที่มี นำปัจจัยต่างๆ มากำหนดเป็นแบบแผน มีการสำรวจความเป็นอยู่แต่ละครัวเรือน แล้วจึงทำการประชาสัมพันธ์ให้เกิดความเข้าใจ ทั้งนี้สิ่งจำเป็นคือการได้มาซึ่งข้อมูลความเป็นจริงทั้งรายรับ และรายจ่ายของคนในชุมชน แต่ก็ต้องประสบปัญหาตั้งแต่เริ่มต้น เมื่อข้อมูลรายได้ รายจ่าย และหนี้สินเป็นข้อมูลส่วนตัว ความระแวงระแวงต่อการให้ข้อมูลส่วนตัวทำให้การได้มาซึ่งข้อมูลที่แท้จริงแทบเป็นไปไม่ได้ จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การประเมินรายได้จากราคาขายยางพาราของเกษตรกรรายพารา นำจำนวนผลผลิตต่อไร่ บวกกับราคาขายในตลาด บวกจำนวนไร่ทั้งหมดที่เกษตรกรมี หักกับค่าใช้จ่ายของกิน ของใช้ และค่าใช้จ่ายด้านความบันเทิง เป็นตัวเลขที่ประเมินได้ เพื่อนำไปคุยเบื้องต้นกับชาวบ้าน เมื่อเกิดการเข้าใจแล้วจึงทำการประชาสัมพันธ์ว่าจะจัดการรายจ่ายให้ลดลงและเพิ่มรายได้ได้อย่างไร จัดทำครัวเรือนต้นแบบด้านพลังงาน 240 ครัวเรือนจาก 10 หมู่บ้าน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ประชุมหารือในการแก้ปัญหาด้วยกัน ผลที่เกิดขึ้นทำให้ชาวบ้านเห็นว่าสามารถลดรายจ่ายด้านพลังงานได้มากจริงๆ ด้วยการนำทรัพยากรที่มีให้ท้องถิ่นซึ่งหาได้ง่ายและไม่มีค่าใช้จ่ายหรือมีค่าใช้จ่ายราคาถูกมาใช้เป็นเชื้อเพลิงพลังงาน

โรงเรียนแห่งปางพารา

ถึงตอนนี้แทบไม่ต้องมีการรณรงค์เรื่องการใช้พลังงานทดแทนอีกเลย ชาวตำบลทุ่งสงส่วนใหญ่คุ้นชินกับการใช้พลังงานทดแทน ถ่านหุงข้าวเข้ามามีบทบาทที่ขาดไม่ได้ในครัวแทนก๊าซหุงต้ม จนกลายเป็นวิถีเรียบง่ายที่ยั่งยืน งบประมาณท่ามกลางความเจริญของสังคมเมือง เตาเผาขยะไร้ควัน เตาเผาถ่าน ตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์ ก๊าซชีววมวล ช่วยให้ชุมชนลดรายจ่ายไปได้มาก มีการสำรวจเมื่อปี 2546 ในการใช้พลังงานโดยรวม อยู่ที่ 23% จากจำนวนประชากร 1,300 ครัวเรือน และพบว่าในปี 2549 มีการใช้พลังงานโดยรวมอยู่ที่ 27% ทั้งที่ประชากรเพิ่มขึ้นอีกเท่าตัว และในปี 2551 สามารถลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานไปได้ถึง 15 %

นอกจากนี้การสนับสนุนให้โรงเรียนมีส่วนร่วมด้านพลังงานโดยโรงเรียนในตำบลทุ่งสงเกือบทุกโรงเรียนเข้าร่วมในโครงการเขาวงกตต้นกล้ารักษ์ป่า เป็นการปลูกฝังให้เขาวงกตรู้จักรักและหวงแหนทรัพยากรในชุมชนของตัวเองก็เป็นอีกทางหนึ่งซึ่งช่วยให้ชุมชนเติบโตอย่างมีแบบแผนที่ยั่งยืน

"ทรัพยากรท้องถิ่นมีอยู่ทุกที่ที่ผู้นำ ผู้บริหารท้องถิ่น อบต. ต้องไปคูปัญหาและศักยภาพว่ามีอะไรบ้าง เอาคนไปพัฒนาทักษะ พัฒนาศักยภาพให้เกิดการเรียนรู้ แล้วดึงทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ ทั่วประเทศทำได้หมด" คุณเอิบ สารานิคย์ ที่ปรึกษาองค์การอบต.ทุ่งสง กล่าวถึงความสำเร็จที่เกิดขึ้น เชื่อว่าศักยภาพบุคคลจะนำมาซึ่งการพัฒนาในทุกๆ ด้านให้สำเร็จได้

อบต.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช
1 ม.9 ต.ทุ่งสง อ.นาบอน จ.นครศรีธรรมราช 80220